

Alte Drucke

**CARMEN DE || NATIVITATE SALVATORIS NO=||stri Iesu Christi,
scriptum ad Clariss. Virum, Prudentia || & Consilio
praestantiss. D. Melchiorem Nicel,|| ...**

Steinbach, Johannes

s.l., 1555

VD16 ZV 14684

CLARISSIMO VIRO, PRVDENTIA ET CONSIsilio praestantissimo D. Melchiori
Nicel, Comitis Ioan Georgij de Mansfeldia Cancellario, omnium Studiosorum
singulari Mecoenati, Et Domino suo perpetua fide ...

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the Head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-148272

CLARISSIMO

VIRO, PRVDENTIA ET CONSI.

ilio præstantissimo D. Melchiori Nicel, Comitiss Io
anGeorgij de Mansfeldia Cancellario, omnium

Studioforum singulari Meccœnati, Et Do

mino suo perpetua fide colendiss. im

mobilem fidem, uolunta

riamq; seruitutem,

offert.

IR Clarissime, Prudentia & Consi

lio præstantiss. Exaravi, paupere qui

dem uena, Carmen de Natali Serua

toris nostri IESV CHRISTI,

quod Tuæ Excellen. dedicandum

confirmavi, non certè ostentandi in

genij mei causa, uerum quo magis id efficere & obti

nere conarer, ut animi tui candorem & beneuolen

tiam, constanter mihi confirmarem & conseruarem, &

ut aliquo modo meo exemplo, multis alijs longè Excel

lentioribus, multisq; parasangis mihi præcurrentibus,

ansam imitandi præberem. Et si autem tanto Viro sit mi

nus aptum, tamen maiorem in modum, subnixè, uehe

mèterq; rogo & peto, ut Tua Excellen. candidè de hoc

meo proposito sentiat, & meum quaecumq; scriptū, in

quo quidem nihil aut certè parum elegantia & decoris

inest, boni cōsulat, eo q; animo quo datum suscipiat, mi

nusq; cōuenientia ignoscat, ætatuleq; meæ teneræ ascri

bat: Sunt enim hæ primitiæ, primaq; nostræ Musæ ger

mina, pulchrior fortassis in ueteri gramine melsis erit.

Quod si feceris, nihil mihi Tua Excellentia gratius,

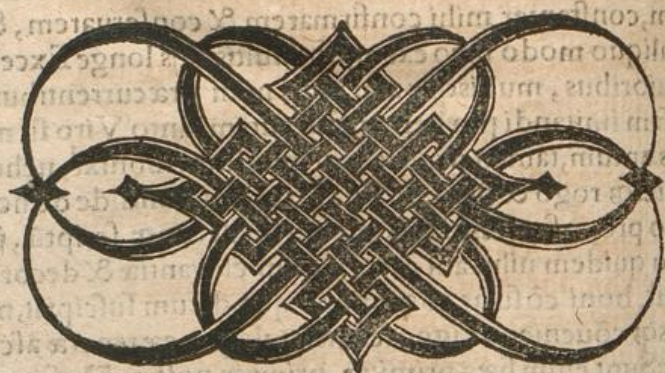
A 2 acceptis

OMNIA
PRAEFATIO.

acceptiusue prestare poterit, nihilque mihi tam propositum erit, quin ut aliquando Tua Excellentia maiora & meliora ferat. Hisce T. Excellen: Excellentia tua familiam honestissimam, commendo aeterno Deo Patri misericordiae, meque totum & studia mea, T. Excellen: precibus, committo. Vale feliciter: Calamo celerrimo, ut uides. Anno turbulentissimo 1555. Quarto Idus Nouembris, quo die Anno 1483. Vir sanctus Dei, Doctor Lutherus, pie memoriae, in Cheruscorum oppido Islebia, honestis parentibus natus est.

T. Excellen:
Addictis.

Ioannes Steinbach
Annamontanus,

IN NATALEM IESV

Christi Saluatoris nostri.

Pergite Pierides grato modulamine Musæ,
 Fingite nunc iunctis, Carmina uestra modis,
 Rumpite Palladij iam iam penetralia Vatis,
 Vosq; Helyconiadum, cingite tota cohors.
 Surge & Apollo meæ teneræ precor inde Thalæ,
 Digneris capiti Laurea ferta simul.
 Ducito conantem monstrato tramite, Christum,
 Ut celebrare queat, tantaq; facta Dei.
 Quæ sic constituit, solus sic omnia fecit,
 Ne possentaliqua, cum ratione capi.
 Nemo Dei poterit tantas æquare loquendo,
 Laudes, pro meritò nec celebrare satis.
 Heu quam mirificè conuexa uolumina cœli,
 Absoluit genitor, summus in arce poli.
 Primum hominem terræ de puluere finxit Adamum,
 Effigiem similem, struxit & inde sibi.
 Hinc (ut legitimi confirmet fœdera Christus
 Coniugij) dicit talia uerba Deus:
 Non est conueniens hominem sic uiuere solum,
 Quin adiutricem, consociemus ei.
 Atq; ita continuo (genitoris non nisi iussu)
 Cœpit homo somnum continuare grauem,
 Ecce unam lateris costam deprendit Adami
 Vxorem sociam, conderet unde uiro.
 Et sic coniunctis manibus benedixit utriq; :
 Crescite, tum uacuum multiplicare solum.
 Imperium exercete superq; animalia terræ,
 Nempe super pisces gurgitis Oceani.
 Atq; super uolucres cœli, atq; animalia cuncta,
 Quæ speleâ soli, uastaq; rura colunt.

V IN NATALEM

Iam Deus inspiciens quæ cunq̄ creauerat, ecce

Sic fuerant ualde quæq̄ creata bene.

Ver erat & clari fulgebant atria cœli,

Herbida florigeno rore madebat humus

Et nouus exoriens splendebat ab æthere Thitan,

Mulcebatq̄ suis flatibus aura diem,

Omnis ut extaret tam pulchri gratia mundi,

Atq̄ adeò totus cosmicus ille decor.

Deinde Paradisum Dominus plantauit, et ipsa

Hesperidum pomis nobilis hortus erat.

Qui (nisi pro bonitate sua) præfecit Adamum,

Cumq̄ eo Euam dulcis quo sit amica sibi.

Monstrauitq̄ illis fruges quas sumere, quasq̄

Non deceat, quoniam præmia mortis habent.

Ecce homines ambo diuina lege ligati,

Carpebant auida dulcia poma manu.

Inuidet hæc primæ fortunæ commoda Serpens,

Patribus, & fraudes cogitat inde suas.

Donec Euxæ dira persuasit corda loquela,

Carperet ut pomum, quod dedit omne malum.

Postq̄ gustauit partem porrexit Adamo,

Sic legem Domini, præteriere Dei.

Hinc (quid multa iuuat scripturæ exordia tangi)

In genere humano cœpit origo mali.

Cœpit origo mali, mundum uiolauit et omnem

Illud Adæ obsequium, lapsus, & error Euxæ.

Hinc quodcunq̄ potest aduersi obtingere nobis,

Tanquam de fluuio liberiore fluit.

Hinc adeò extendit crudelia brachia Pluto,

Cordibus ut requiem, non sinat ipse pijs.

Hinc

IESV CHRISTI.

Hinc mors atra, hinc flamma uorax in pectora cuncta
Exeruere suas, ut uoluere manus.
Hinc dolor irriguis exorsus fletibus ingens,
Quo nihil immensus tristius orbis habet,
Hinc mala turba fumus, delictorumq; ministri,
Atq; Dei facimus, iussa ferenda minus.
Hinc sceleratorum ueneramur numina Diuum,
Summus honor solum cum decet ipse Deum.
Hinc uanos sanctum nomen Dei habemus in usus,
Cum nisi fit dignum laudibus usq; uehi.
Hinc quoq; diuinos sermones spernimus, ipsos
Discere quotidie cum nisi cura fiet.
Hinc nemo sequitur uera pietate parentes,
Post Christum licet his sit tribuendus honos.
Hinc belli insanies, & uis tam seua latronum
Orta, creatura utralia quaeq; stupent.
Hinc nullus pudor est inhonesta patrare, fatiq;
Ut ueri assuescant germina parua soli.
Hinc horret nemo audacter rapere omnia secum
Hisq; suum totum nobilitare genus.
Hinc alienarum captamus tecta domorum,
Illius & fundum fertillioris agri.
Hinc etiam uxorem, seruum, famulamq; fidelem
Alterius, cupimus quicquid & ipse tenet.
Hinc igitur (nam iussa Dei contempsimus omnes)
Aeterni essemus noxia turba rogi.
Attamen illa Dei summi clementia patris,
In nos immensum fecit amoris opus.
Fecit amoris opus, Proprium dedit aethere abalto,
Nobis, hic patris filius unus erat.

Quod

IN NATALEM I

Quod quicumq; in eum credentes non moriantur
Sed uitæ capiant gaudia læta nouæ.
O quam magna Dei bonitas, quam gaudia larga,
Hæc fuit hanc nemo sat celebrare potest.
O quanta exhibuit nobisq; charismata Christus,
O quam lætitiæ plurima signa dedit.
Cum tam tristifico brumæ sub sydere mollis,
Virgine nascatur, paruulus ille puer.
Nostram ut tristitiam in tam plurima gaudia uertat,
Heu quam tristitiam pertulit ille grauem.
Ergo illi soli laudem tribuamus in alto
Etq; sinu cordis gratificemur ei.
Plaudite mortales iam nato plaudite Christo,
Dicite iam uestro, iubila magna Deo.
Est nobis natus Christus Saluator Iesus,
Solutus qui nostræ sceptræ salutis habet.
Concinite, o pueri, castiq; in amore Puellæ
Constat enim uestras multa ualere preces.
Sol licet exoriens, aut se se condat in undas
Luceat in nobis Christus Iesus, Amen.

FINIS

Soli Deo sit laus, honor, & gloria
in æternum.

